

Cripta-tribuna de Sant Andreu d'Oristà

Oristà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Església de Sant Andreu d'Oristà. Nucli urbà d'Oristà. Oristà.

Coordenades:

Latitud: 41.93219
Longitud: 2.06005
UTM Est (X): 422073
UTM Nord (Y): 4642675

Classificació

Número de fitxa: 08151 - 299
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Medieval Romànic
Estat de conservació: Bo
Protecció: Física
Accés: Restringit
Ús actual: Religiós
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Vic. c. Santa Maria, 1. 08500. Vic

Fitxes associades:

[Sant Andreu d'Oristà](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa: dl., 28/05/2007 - 02:00

Descripció

La cripta-tribuna de Sant Andreu d'Oristà està situada dins l'església de Sant Andreu d'Oristà, en un nivell inferior. Es troben diverses consideracions entorn a aquest element. Hi ha estudiosos que creuen en la possibilitat de que es tractés d'una cripta i hi ha qui la considera una tribuna de l'antiga església romànica en a línia de les existents com la de Santa Maria de Serrabona.

Es tracta d'una construcció, restaurada, de planta rectangular voltat de murs de diferents gruixos. La meitat d'aquest recinte, aproximadament, no té columnes que el sostinguin al sostre, mentre que l'altra meitat en té dues fileres amb tres columnes aïllades a cada una, i una d'adossada a un mur situat a l'est del conjunt.

També es poden entreveure dues columnes més, igualment adossades al mateix mur que les altres dues. Així doncs, el conjunt forma tres naus longitudinals per les dues rengleres de columnes centrals formant arcs de mig punt entre cada dos elements de sosteniment, i formant una volta creuada entre cada quatre elements de sosteniment. Tots els arcs són fets amb pedra tosca.

De tots els elements visibles de l'anomenada cripta, tan sols una columna i una base de les centrals són originàries del temple romànic, i també ho són totes les que es troben adossades al mur que dona a llevant. Adossada al mur de tramuntana hi ha una escala que avui no condueix enlloc, però que devia comunicar amb el nivell superior del conjunt romànic. Als murs de la cripta que no té columnes hi ha finestres de doble esqueixada, que foren afegides a la última restauració.

Observacions:

L'excessiva restauració i la manca d'exploracions arqueològiques sistemàtiques fa que no es pugui precisar gaire més sobre la tipologia i l'exacta natura de l'anomenada "cripta" de Sant Andreu d'Oristà. La segona imatge s'ha extret de la pàgina web de Turisme del Consorci del Lluçanès. La tercera imatge s'ha extret del llibre: Oristà i la seva història.

Història

Les primeres notícies de la cripta-tribuna es troben entorn de l'any 1589 quan tingué lloc una visita pastoral del bisbe Pere Jaime el qual parlà de la confraria de l'altar de la Mare de Déu del Roser i de l'existència d'una cripta: "visità lo altar de S. Martí debaix lo altar mayor. Fonch trobat tot despullat molt indecentment".

Més endavant es troben notícies més detallades. El 1666 el bisbe Antoni Pascual feu una detallada descripció de la capella de Sant Martí tot dient: "devall lo presbyteri del altar major hi ha una capella molt antiga. Si baixa ab vuyt grahons de una escala de pedra. Està feta dintra a tres naus ab quatre columnes de pedra que las diferencien; per ser lloc tant humit no tenen en ell tovalles ni robas, sols sobre l'altar encara no hi ha ara està una pastereta de fusta sobre daurada y dins de aquella la Imatge del St. De la mateixa manera al un costat un Jesús esculpit a la antigalla y a la altra part una figura de fusta sens daurar ni pintar de St. Antoni Abat y també dos candeleros de bronze ab dos ciris no cremant i llàntia sens cremar ab dos brondoneras de ferro".

L'any 1964, arran de la informació proporcionada pel doctor Eduard Junyent i mossèn Pladevall sobre l'antiga existència d'una cripta, el rector de la parròquia, mossèn Àngel Franquesa i una colla de jovent del poble procediren a l'excavació del subsòl de l'església parroquial d'Oristà. Així aparegué la planta de l'església romànica amb la seva cripta-tribuna. La direcció tècnica de les obres de restauració va anar a càrrec de la Diputació de Barcelona, amb la col·laboració de paletes locals. S'optà per aprofitar tot l'àmbit excavat com a cripta i sobrepujar el nivell de bona part de la nau i de les primeres capelles laterals a l'alçada del presbiteri, de forma que l'altar es traslladà al bell mig de l'església, sobre la tribuna romànica, i els fidels passaren a ocupar els àmbits del presbiteri, del primer tram de la nau i de les dues primeres capelles laterals. L'accés a la cripta s'obrí per les capelles del cantó esquerre per mitja d'una escala de pedra i un ample corredor. L'altar de la cripta se situà al capdavant de l'àmbit de l'església romànica, mentre que en l'espai del seu absis central, visible des de la part superior, s'allotja la pica baptismal. Les obres quedaren acabades

l'any 1971.

Bibliografia

AADD (1984). Catalunya Romànica. Osona. Volum II. Enciclopèdia Catalana, S.A.

AADD (1993). Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Osona i Ripollès. Enciclopèdia Catalana, S.A.

FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit).

ORDEIG, Ramon (1995). Oristà i la seva història. Ajuntament d'Oristà i Caixa Manlleu.

<http://www.turisme.llucanes.cat>

